

και εσύ να ελεήσεις το σύνδουλό σου, όπως και εγώ σε ελέησα;». Και οργισμένος ο κύριός του τον παρέδωσε στους βασιανιστές, έως ότου του επιστρέψει όλα όσα του χρωστούσε.

Έτσι θα σας συμπεριφερθεί και ο Πατέρας μου ο ουράνιος, εάν ο καθένας σας δε συγχωρεί τον αδελφό του με όλη του την καρδιά» (Ματθ. 18, 21-35).

Μέσα στη νέα πραγματικότητα, που εγκαινίασε ο Χριστός, η συγχώρεση είναι απαραίτητη προϋπόθεση για μια αυθεντική ζωή. Ο ίδιος ο Ιησούς Χριστός όχι μόνο δίδαξε την αγάπη και τη συγγνώμη, αλλά και ο ίδιος συγχώρησε ακόμα και τους σταυρωτές του.

«Εάν συγχωρήσετε στους ανθρώπους ό,τι κακό έχουν κάνει, θα συγχωρήσει και σας ο Πατέρας σας ο ουράνιος. Εάν όμως δε συγχωρείτε τους ανθρώπους, τότε ούτε και ο Πατέρας σας θα συγχωρήσει τα παραπτώματά σας» (Ματθ. 6,14-15).

*Η απεριόριστη αγάπη
του Θεού
ως παράδειγμα*

Εικ. 15^η: Η παραβολή του άσπλαχνου οφειλέτου ή του οφείλοντος μύρια τάλαντα. Σχέδιο Γ. Νικολακόπουλου, από την τοιχογραφία της Μεγίστης Λαύρας (τροποποιημένο), Άγιον Όρος.

ΠΑΡΑΘΕΜΑ

Η συγχώρηση του Αγίου

Ο Άγιος Διονύσιος μόναζε στην ορεινή Μονή της Θεοτόκου Αναφωνητριάς στη Ζάκυνθο, όπου είχε αποσυρθεί κατά την τελευταία περίοδο της ζωής του. Παράλληλα με την άσκησή του συνέχιζε το ποιμαντικό του έργο, διδάσκοντας ανάμεσα στ' άλλα και τα άπορα παιδιά, καθιστώντας έτσι τη μονή σπουδαίο πνευματικό κέντρο στα δύσκολα χρόνια της Ενετοκρατίας. Ένα βράδυ, αφού είχε τελειώσει το απόδειπνο, η πόρτα του μοναστηριού χτυπούσε επίμονα και δυνατά. Ο ίδιος ο Άγιος έτρεξε ν' ανοίξει με μια ανησυχία, που ήδη είχε ζωγραφιστεί στο πρόσωπό του. Κάποιος άνθρωπος έστεκε έξω και φαινόταν πολύ αναστατωμένος και ταλαιπωρημένος.

- Τι σου συμβαίνει αδελφέ μου, πώς μπορώ να σε βοηθήσω;

- Ζητάω τη συμπόνια σου καλόγερε. Σε παρακαλώ, άσε με να περάσω, προφύλαξέ με γιατί με κυνηγάνε κι εγώ θα σου τα πω όλα.

Ο Άγιος τον οδήγησε, χωρίς δεύτερη σκέψη, σ' ένα καλά προφυλαγμένο χώρο του μοναστηριού. Εκεί η εξιστόρηση των γεγονότων άρχισε σιγά σιγά να παίρνει τη μορφή εξομολόγησης.

- Μ' έβαλαν να σκοτώσω κάποιον γέροντα από την αριστοκρατική οικογένεια των Σιγούρων.

- Κάποιον υπηρέτη τους αθεόφοβε;

- Όχι, σκότωσα τον άρχοντα Κωνσταντή, απάντησε κλαίγοντας.

Τα λόγια του φονιά χτύπησαν σαν κεραυνός τον Άγιο. Ο δολοφονημένος ήταν ο μικρότερος αδελφός του, ο Κωνσταντίνος. Ο Διονύσιος άρχισε να τρέμει και να θρηνεί, αποκαλύπτοντας ότι πρόκειται για τον αδελφό του. Την ίδια ώρα όμως έβλεπε τη συντριβή και τη μετάνοια του φονιά, που παρακαλούσε πλέον να τον σκοτώσει με τα ίδια του τα χέρια. Τη φοβερή σκηνή διέκοψαν οι αρχές, που αναζητούσαν το δολοφόνο. Ο Άγιος, που πρόβλεψε από τη δύναμη της μετάνοιάς του ότι ο φονιάς θα σωζόταν, όχι μόνο παραπλάνησε τους διώκτες, αλλά συγχώρεσε το δολοφόνο και τον φυγάδευσε. Αυτός πέρασε απέναντι στην Ηλεία και η παράδοση αναφέρει ότι αγίασε.

Ελεύθερη απόδοση με βάση το Συναξάρι του Αγίου

Ερωτήσεις – Ασκήσεις

1. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω φράσεις με τις κατάλληλες λέξεις που θα βρείτε στο κείμενο του μαθήματος.

α) Ο υπηρέτης χρωστούσε δέκα χιλιάδες τάλαντα στον

β) Ο Πέτρος ήταν ένας από τους του Χριστού.

γ) Η παραβολή του αγνώμονα δούλου αναφέρεται στη του Θεού.

δ) Πρέπει να τους συνανθρώπους μας αμέτρητες φορές.

ε) Η..... είναι απαραίτητη προϋπόθεση για μια καλύτερη ζωή για τους ανθρώπους και τους λαούς.

2. Για ποιο λόγο η συγγνώμη και η συγχώρεση έχει μεγάλη αξία στις ανθρώπινες σχέσεις;

3. Αφού συζητήσετε το περιστατικό από το βίο του Αγίου Διονυσίου, να προσπαθήσετε να βρείτε παρόμοια περιστατικά (μπορείτε να χρησιμοποιήσετε βιβλία, το διαδίκτυο ή περιστατικά της καθημερινής ζωής).

12. Προσέχουμε πάντοτε όσα λέμε;

- *Η κακή χρήση της γλώσσας προξενεί μεγάλο κακό στις σχέσεις των ανθρώπων, γι' αυτό είναι αναγκαία η χαλιναγωγή της*
- *Σύμφωνα με τη διδασκαλία του Χριστού και των μαθητών του, η κακή χρήση της γλώσσας δε συμβιβάζεται με τη φύση του ανθρώπου*

Η Βασιλεία του Θεού γίνεται πραγματικότητα

Μάθαμε ότι στόχος της διδασκαλίας και των παραβολών του Χριστού ήταν να αποκαλύψει ποιος είναι ο Θεός και ότι προνοεί και μεριμνά για τον κόσμο. Ταυτόχρονα, ο Κύριος, με όλη όσα έπραξε και υπέφερε, έδειξε σε όλους τους ανθρώπους πώς μπορεί να γίνει πραγματικότητα στη ζωή μας ο νέος κόσμος του Θεού. Έχει λοιπόν άμεση σχέση η Βασιλεία του Θεού με τους ανθρώπους, με τα προβλήματα, τις ανάγκες τους, τις ελπίδες και τα όνειρά τους.

Ο Χριστός, σε όσους τον ακολούθησαν πιστά, εμπιστεύτηκε το δύσκολο έργο να συνεχίσουν ό,τι ο ίδιος άρχισε. Ανάμεσα σε αυτούς ήταν και ο Ιάκωβος,* ο οποίος επισήμανε στην Επιστολή του τα δεινά που προκαλεί στις ανθρώπινες σχέσεις η κακή χρήση της γλώσσας. Πιο συγκεκριμένα έγραψε:

Η γλώσσα πρέπει να χαλιναγωγείται

«As μη γίνονται πολλοί από σας διδάσκαλοι, αδελφοί μου, διότι πρέπει να ξέρετε ότι εμείς οι διδάσκαλοι θα κριθούμε αυστηρότερα. Όλοι φταίμε σε πολλά. Εκείνος που δε φταίει στα λόγια του είναι τέλειος άνθρωπος και μπορεί να χαλιναγωγήσει και όλο το σώμα του. Εάν βάζουμε χαλινάρια στα στόματα των αλόγων, για να μας υπακούουν, μπορούμε να διευθύνουμε ολόκληρο το σώμα τους. Ακόμη και τα πλοία, αν και είναι τόσο μεγάλα και ωθούνται από δυνατούς ανέμους, όμως κατευθύνονται από ένα πολύ μικρό τιμόνι εκεί που θέλει ο πηδαλιούχος**. Έτσι και η γλώσσα είναι μικρό μέλος και όμως καυχιέται για μεγάλα πράγματα. Πόσο μικρή φωτιά κατακαίει ένα τόσο μεγάλο δάσος. Και η γλώσσα είναι μια φωτιά, κόσμος κακίας. Μεταξύ των μελών μας η γλώσσα είναι εκείνη που μοιύνει ολόκληρο το σώμα και πυρακτώνει τον τροχό της ζωής και πυρακτώνεται και αυτή από τη γέενα*.

Κάθε είδος θηρίων και πτηνών, ερπετών και θαλασσίων ζώων δαμάζεται και έχει δαμαστεί από τον άνθρωπο, αλλιά τη γλώσσα κανείς από τους ανθρώπους δεν μπορεί να δαμάσει, είναι ασυγκράτητο κακό, γεμάτη από θανατηφόρο δηλητήριο. Με αυτή ευλογούμε το Θεό και Πατέρα και με αυτή καταριόμαστε τους ανθρώπους που έχουν δημιουργηθεί καθ' ομοίωση του Θεού. Από το ίδιο στόμα βγαίνει ευλογία και κατάρα. Δεν πρέπει, αδελφοί μου, να γίνεται αυτό. Μήπως η πηγή βγάζει από το ίδιο μέρος γλυκό και πικρό νερό; Μήπως μπορεί αδελφοί μου, η σικιά να κάνει ελιές ή η κληματαριά σύκα; Έτσι και καμιά πηγή δε βγάζει ταυτόχρονα νερό αημυρό και γλυκό» (Ιακ.3,1-12).

* Βλ. Γλωσσάριο.

** πηδαλιούχος: αυτός που χειρίζεται το πηδάλιο του πλοίου, ο τιμονιέρης.

Είναι γεγονός ότι καθημερινά, με όσα αλόγιστα λέμε, πληγώνουμε τους συνανθρώπους μας και οι πληγές που ανοίγουμε με την κακή χρήση της γλώσσας είναι αρκετές φορές χειρότερες από τις σωματικές πληγές. Αντίθετα, ο καλός λόγος «θεραπεύει» τις πληγές των ανθρώπων. Ο συνάνθρωπός μας έχει ανάγκη από τον καλό μας λόγο αλλά και τη διακριτική μας συμβουλή, στην περίπτωση που κάνει κάποιο λάθος. Για να το καταφέρουμε όμως αυτό χρειάζεται σύνεση, ταπείνωση και κυρίως καθημερινός αγώνας.

*Ο καλός λόγος
«θεραπεύει»*

Εικ. 16^η: Ο απόστολος Ιάκωβος, 13ος αι. μ.Χ., Μονή αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, Πάτμος.

ΠΑΡΑΘΕΜΑ

«Όποιος κατάλαβε τα παραπτώματά του μπόρεσε να χαλιναγωγήσει και τη γλώσσα του, ενώ αντίθετα αυτός που λέει πολλά δεν γνώρισε ακόμα, όπως θα έπρεπε, τον εαυτό του. Ο φίλος της σιωπής προσεγγίζει το Θεό και συνομιλώντας μυστικά μαζί Του φωτίζεται από Αυτόν. Ο Ιησούς μάς δίδαξε και με τη σιωπή του, που προξένησε σεβασμό ακόμα και στον Πιλάτο».

Ιωάννης της Κλίμακος, Κλίμαξ